

Magyar Szocialista Párt Országos Nyugdíjas Tagozata

<http://nyugdijastagozat.mszp.hu>

Tárgy: "Nem működik semmi, őskáosz van"
Feltöltés: 2017. január 25.
Forrás: Népszava Online

Sokasodnak a nyugdíjrendszer körüli gondok, de a kormány még tárgyalni sem akar a kérdésről. Összefoglalónkban áttekintjük, és szakértő segítségével értékeljük a feszültségeket és az eddig felszínre került megoldási ötleteket.

A nyugdíjasok megélhetési nehézségei, a nyugdíjminimum elviselhetetlenül alacsony összege, az alapnyugdíj bevezetésének lehetőségei, a nyugdíjba készülőkre váró rugalmatlan rendszer szükségszerű átalakítása, a „Nők 40” visszásságai, a fiatalabb korosztályok hézagos öngondoskodása, a nyugdíjemelés mértéke, egy másfajta emelési módszerre való áttérés vagy inkább visszatérés lehetőségei, a béremelkedésből következően hosszabb távon a régebbi nyugdíjak leszakadása, a nyugdíjrendszer finanszírozhatósága és ráadásként az Erzsébet-utalvány alaposan elfuserált kiosztása, továbbá az ügyviteli rendszerek követhetetlen felszabdalása - ennyi minden került felszínre az utóbbi hetek nyugdíjvitáiban. Ideje lenne lépni, különben növekvő feszültségóccal haladunk a választás felé.

Ügyintézési őskáosz

A Népszavához sorra érkeznek a panaszok, hogy a nyugdíjbiztosítási ügyek intézése lelassult az utóbbi hetekben, mert a kiemelt járási hivatalokhoz telepített feladatokra még nem készültek fel az ügyintézők, ráadásul sok helyen a munkavégzés minimális feltételei sem adóttak. Nem működik itt semmi, őskáosz van - jelentette ki lehangoltan egyik fővárosi telefonálónk. Elmondása szerint áprilistól decemberig nem hozták meg a határozatot az őt megillető nyugdíj összegéről, s a mai napig nem kapott egy fillér előleget sem, holott január végén járunk. Ügyének intézője a sokadik telefonra is csak azzal nyugtatta, több százan várnak hozzá hasonlóan, mert nem egyszerű az átállás a járási szintű ügyintézésre. Sok helyen nem kapnak a nyugdíjigénylők időben határozatot, így pénzt sem, ezért az utazási kedvezményt sem vehetik még igénybe.

A képlet pedig kormányzati felülnézetből nagyon egyszerű: feltételezik, hogy az illetőnek biztosan van otthon internete, ott kikeresheti, hogy mondjuk az egyszerű nevű Szolnoki Járási Hivatal Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály Adategyeztetési és Nyugdíjbiztosítási Osztályát kell felkeresnie, ha történetesen Szajolban, Tizzasülyön, Tószegen vagy Zagyvarékason lakik és nyugdíjba készül. Az már tudomány, vajon a járási hivatalhoz tartozó 29 osztály közül épp ezt az egyet melyik telephelyen találja. S ha mégis célba ér valahogy, kezdődik a fent említett ügyintézési hercehurca. A sarkított példa végeredménye országos szinten az, hogy a közigazgatás, benne a nyugdíj igazgatás átszervezése nem tudni meddig, megakasztotta az ügyintézés megszokott és hosszú éveikig jól működő rendszerét.

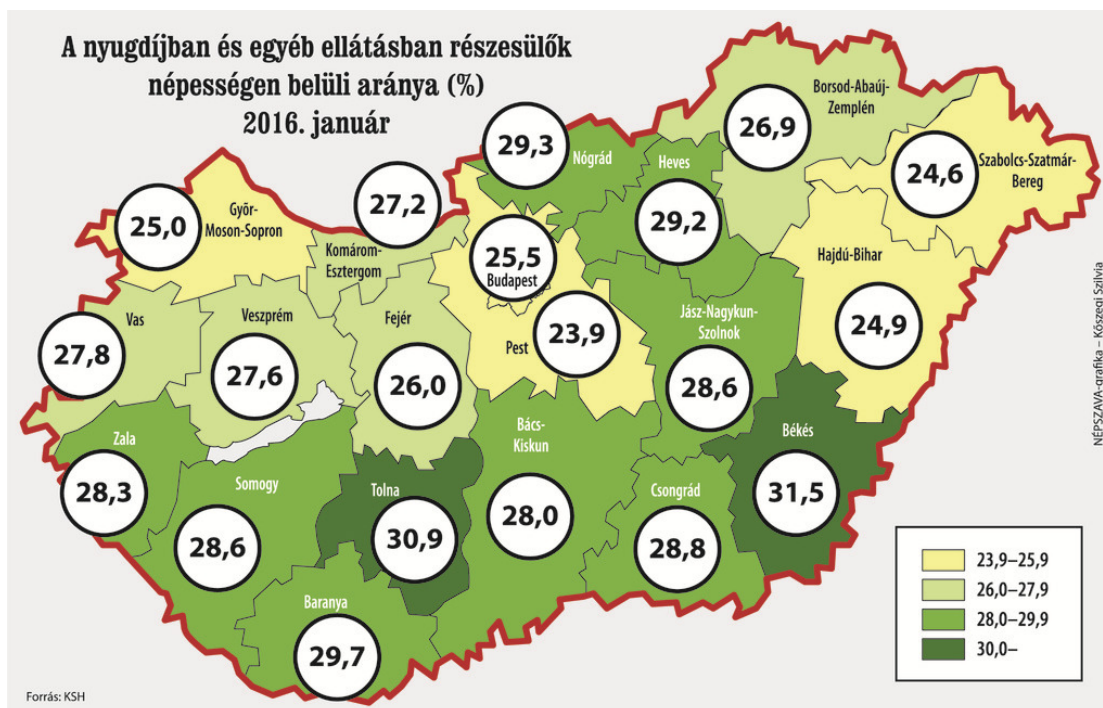
A panaszok az ügyintézés évek óta tartó lejtmenetének újabb állomását jelzik. Barát Gábor, az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság volt főigazgatója már hónapokkal

ezelőtt úgy fogalmazott: az ügyvitelt óriási feszültségek és hátralékok terhelik, ezt majd az ügyfelek előbb-utóbb érezni is fogják. Véleménye szerint 2010 után az Orbán-kormány előbb a különböző feladatok szakmaiságot nélkülöző összevonásával, majd az átgondolatlan decentralizációval, olyan helyzetet hozott létre, amelyben törvényszerű az ügyintézés szakmai színvonalának gyengülése, s ennek elszenvedői az ügyfelek. A 2016 végén elfogadott közigazgatási salátatörvény és végrehajtási rendeletei tele vannak hiányosságokkal és ellentmondásokkal, nem biztosítják a korrekt jogalkalmazást. Ez is előre látható volt - állítja a szakember, aki szerint nem lenne meglepetés egy újabb módosító csomag.

A 0,9 százalékos idei nyugdíjmelés miatt felháborodott nyugdíjas társadalom elégedetlenségét érdekvédelmi szervezeteik mellett az ellenzék is felkarolta, s a folyton a gazdaság sikereit harsogó kormány sem mondhatta tovább, hogy ennyit bír el az ország. Az azonban a mai napig nem tisztázott, miért éppen 0,7 százalékkal növelve a 2017-es költségvetési törvényben található mértéket, 1,6 százalékos emelést javasolt a miniszterelnök. Ugyanis ezt semmilyen megalapozott számítás nem támasztotta alá - érvelt lapunknak Barát Gábor. Hová jut a jogbiztonság és nyugdíjrendszer stabilitása, ha bármikor és bármilyen számot bedobhatnak, ami alapján emelik a nyugdíjakat - tette fel a kérdést.

A volt főigazgató emlékeztetett arra, hogy a rendszerváltást követően - nem mindig átgondoltan, vagy gazdasági kényszerhelyzetre hivatkozva - többször változott a nyugdíj-indexálás módszere. Jelenleg az inflációt követő nyugdíjmelési szisztéma érvényesül, amely a gazdaság javuló teljesítményéből kizárja a már nyugdíjazottakat. Az emelkedő bérek, illetve az ez alapján megállapított új nyugdíjak, valamint a régebben nyugdíjba vonulók között egyre nagyobb lesz a különbség, a korábban megállapított nyugdíjak fokozatosan leértékelődnek. Ezért kompromisszumos megoldásként reális lenne a korábban alkalmazott vegyes (a béremelkedés és az infláció meghatározott százalékát is figyelembe vevő) nyugdíjmelési módszerre visszatérni - javasolta Barát Gábor. Ezt szorgalmazzák a nyugdíjas szervezetek is.

Hegyesiné Orsós Éva, az Életet az Éveknek Országos Szövetség elnöke a Népszavának nyilatkozva úgy számolt, hogy havi 6 ezer forinttal kapnának többet az idősek, ha a svájci számítási módot alkalmazná a kormány a nyugdíjak éves emelésekor. Elmondása szerint az idősek szervezetei tárgyalást kezdeményeztek a kabinettel a kérdésről, és ha az ország vezetői elzárkóznak a megegyezéstől, készek utcára vinni a nyugdíjasokat, hogy megállítsák az időskori ellátások elértéktelenedését.

Arra figyelmeztetett Barát Gábor is, hogy ha hosszabb ideig marad az 1-2 százalékos körüli inflációt követő emelés, miközben az átlagos béremelkedés majdnem 10 százalékos, akkor erőteljes igényként fogalmazódik meg a régebben megállapított nyugdíjak korrekciós emelése, ami azonban drágább és bonyolultabb megoldás lenne, mint az említett vegyes indexálás fokozatos bevezetése,

A Policy Agenda a múlt héten közölt nyugdíjelemzésében mutatott rá, hogy 2008 és 2015 között a nettó béremelkedés és a nyugdíjak emelése szinte azonosan mozgott, vagyis a nyugdíjak reálértékét valóban sikerült szinten tartani, de az idén és jövőre a leszakadás már érezhető lesz. Ez a helyzet pedig a választás előtt azt üzeni az időseknek, hogy ők nem olyan fontosak, mint az aktív korúak - figyelmeztettek a politikai elemzők.

Rugalmas nyugdíjba vonulás

Régóta mondják a hazai nyugdíjszakértők, hogy a nyugdíjba vonulás szabályainak 2011 utáni végletes szigorítása társadalmi feszültségekhez vezet, amit nem kezel, csak tetézi a nők korhatár előtt, 40 évi munkaviszony után igénybe vehető karkedvezménye.

„Egy tökéletesen rugalmas nyugdíjrendszerben nincsenek se nyertesek, se vesztesek: mindenki méltányos eljárásban részesül. A valóság azonban ennél bonyolultabb, a reális cél csak az lehet, hogy a nyertesek ne nyerjenek túl sokat, a vesztesek pedig ne veszítsenek ugyanannyit.” Így kezdődik négy akadémiai társadalomkutató elemzése, amely a mostani merev rendszer helyett a rugalmas nyugdíjba vonulás mellett szóló érveket veszi sorra. Czeglédi Tibor-Simonovits András-Szabó Endre-Tir Melinda „Nyugdíjba vonulási szabályok Magyarországon - nyertesek és vesztesek” címen a Közgazdasági Szemle tavalyi utolsó számban megjelent tanulmánya szerint a korábbi nyugdíjrendszernek nem voltak nagy nyertesei és vesztesei. Ez bomlott meg 2012-től, amikor a Nők 40 nyertesei mellett mindenkit kizártak az előrehozott nyugdíj lehetőségéből. A nagy vesztesek azok a 62 éves korukra 39 éves jogviszonyt összegyűjtő nők és férfiak, akik pár hónap miatt nem mehetnek nyugdíjba. Nemzetközi elemzésekre is utalnak az akadémiai tanulmány készítői, amikor kifejtik, hogy a nyugdíjkorhatár emelése megköveteli a rugalmasság fokozását is.

Nyugdíjszakmai szempontból és társadalmi hatását is nézve kirívóan elhibázottnak nevezte a rokkantsági (baleseti rokkantsági nyugdíj), de a csökkentett előrehozott öregségi nyugdíj lehetőségének megszüntetését is Barát Gábor. Az ONYF korábbi főigazgatója a Népszavának úgy fogalmazott, a finanszírozás terén 2030-ig várható „kedvező helyzet” nem teheti okafogyottá a nyugdíjrendszer belső igazságtalanságainak mielőbbi rendezését. Az akadémiai nyugdíjtanulmány készítőivel együtt ő is úgy gondolja, a „Nők 40 program” helyett ki kell dolgozni a számításokkal alátámasztott, szigorú, de vállalható nyugdíjcsökkentéssel járó előrehozott öregségi nyugdíj intézményét. Minél tovább húzza a kormányzat ennek meglépését, annál nagyobb egyéni és társadalmi feszültségek keletkeznek - figyelmeztetett.

Választási okok

A minimálbéren foglalkoztatott tömegek alacsony kezdő nyugdíja már előre vetíti a nyugdíjas társadalom általános elszegényedését, miközben a már ellátottak körében is sokan vannak, akik méltatlanul kis pénzt kapnak. A Policy Agenda már idézett múlt heti elemzése szerint a 2013-2015 között nyugdíjba mentek harmada az időskorúakra számított létminimum alatti összeget kapott indulásként, ráadásul 9 éve nem emeltek a 22 800 forintos nyugdíjminimum összegén, ami számtalan további szociális ellátás mértékének is számítási alapja. Nem véletlen, hogy sorra jelennek meg azok a tervek, amelyek ezt a gondot nyugdíjminimum meghatározásával vagy egy alapnyugdíj bevezetésével akarnák orvosolni. A nyugdíjjogi helyzet azért is ellentmondásos, mert elsősorban a nyugdíjjárulék plafon 2012 utáni kiiktatásával egyre több kiugróan magas, esetenként többmillió összegű nyugdíjat is megállapítanak. Az MSZP 2015-ben javasolta először, hogy a nyugdíjminimumot emeljék fel 50 ezer forintra, tavaly a Magyar Szakszervezeti Szövetség (MASZSZ) nyugdíjasai követelték ugyanezt, az idén pedig az LMP is ezt tűzte zászlajára.

A nyugdíjbiztosítási szervek által újonnan megállapított ellátások száma (2015)			
Ellátástípus	Megállapítások száma		
	férfi	nő	együtt
öregségi nyugdíj	18 876	39 840	58 716
ebből			
korbetöltött öregségi nyugdíj	18 876	11 316	30 192
nőknek 40 év jogosultság alapján járó nyugdíj	-	28 524	28 524
Eletkoron alapuló ellátások	2 393	1 147	3 540
Özvegyi és szülői nyugdíj	11 624	36 423	48 047
Árvaellátás	2 540	2 491	5 031
Baleseti járadék	194	85	279
Rokkantsági járadék	408	261	669
Egyéb ellátás	147	167	314
Összesen	36 182	80 414	116 596

FORRÁS: KSH

Január 10-én a MASZSZ elnöke továbblépett, már 80 ezer forintos alapnyugdíjról beszélt, amiről társadalmi vitát kellene tartani. Ebbe a napokban Dávid Ferenc, a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetségének (VOSZ) főtitkára már bele is kezdett, amikor lapunk hasábjain fejtette ki, hogy a kérés indokolt, de féltő, hogy az 50 és 100 ezer forint közötti nyugdíjakkól élők elemi felháborodását váltaná ki, hiszen ők sok évtizedig dolgoztak a pénzükért, míg az alapnyugdíj vagy nyugdíjminimum azoknak is járna, akik alig tudnak felmutatni szolgálati időt. A 80 ezres alapellátásnál pedig már a mai átlagnyugdíjasok, a 120 ezer forint körüliek is tiltakoznának, márpedig a nyugdíjrendszerben már bent lévők pénzét nem lehet egyszerre megemelni. A VOSZ vezetője ezért a nyugdíjszakértőkhöz hasonlóan átfogó nyugdíjreform kidolgozásának a megkezdését javasolja.

Barát Gábor emlékeztetett arra, hogy az alacsony összegű kezdő nyugdíjak mögött jellemzően kevés biztosítási teljesítmény, illetve a minimálbéren foglalkoztatott tömegeknek a nyugdíjrendszerbe történő belépése áll. Ezt a helyzetet azonban egy keresetet követő nyugdíjbiztosítási rendszer nem orvosolhatja, ez szociális és foglalkoztatáspolitikai kérdés. Megjegyezte, hogy a hosszú évek óta nem emelt nyugdíjminimum rendkívül méltánytalan.

A kormány a sokasodó nyugdíj-kérdésekre és gondokra egyelőre nem reagál, nem folytat róluk párbeszédet. Félő azonban, hogy a választás előtt egyszer csak előáll egy senkivel nem egyeztetett ötlettel, ahogyan azt tette a béremelési tárgyalások közepén a minimálberek emelésének bejelentésével. Lehet, hogy első pillantásra az is csábító lesz, elegendő a szavazásra induló idősök befolyásolására, a hatásaival meg majd elbíbelődik az a kormány, amelyik 2030 után lesz hatalmon.

Forrás: <http://nepszava.hu/cikk/1118578-nem-mukodik-semmi-oskaosz-van---rugalmasabb-nyugdijrendszer-kell>